

บันทึก

เรื่อง การตีความมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๖๑๐.๓/๗๔๘๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๒๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในทางเดินรถที่สวนกันได้ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถกลับรถในเมื่อมีรถอื่นสวนหรือตามมาในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร” ซึ่งกองบังคับการตำรวจจราจร กรมตำรวจ เห็นว่า เมื่อพิจารณาความหมายของบทบัญญัติดังกล่าวตามลายลักษณ์อักษรหมายความว่าให้ผู้ขับขี่รถกลับรถได้เมื่อมีรถอื่นสวนหรือตามมาในระยะน้อยกว่า ๑๕๐ เมตร หากเป็นระยะตั้งแต่ ๑๕๐ เมตรขึ้นไปแล้วห้ามมิให้กลับรถ ซึ่งการตีความเช่นนั้นไม่น่าจะเป็นความมุ่งหมายที่แท้จริงของกฎหมาย อาจเป็นเพราะมีข้อบกพร่องจากการใช้ถ้อยคำในกฎหมาย สมควรแก้ไขบทบัญญัตินั้นใหม่เป็น “ในทางเดินรถที่สวนกันได้ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถกลับรถในเมื่อมีรถอื่นสวนหรือตามมาในระยะน้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร” แต่กองวิชาการ กรมตำรวจ เห็นว่า กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์มุ่งที่จะก่อให้เกิดความสะดวกและความปลอดภัยในการจราจร หากตีความดังเช่นความเห็นของกองบังคับการตำรวจจราจรแล้วย่อมเป็นเรื่องที่ไม่อาจปฏิบัติได้และไม่มีผลบังคับโดยสิ้นเชิงในการตีความกฎหมายย่อมจะต้องตีความตามนัยที่จะทำให้กฎหมายมีผลบังคับได้บทบัญญัติดังกล่าวมีความถูกต้องชัดเจนอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขแต่ประการใด กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายสำคัญซึ่งจะต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติราชการ จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว ประกอบคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ) แล้วมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ได้บัญญัติขึ้นโดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความสะดวกในการจราจร ความปลอดภัยแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน ในการตีความมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งบัญญัติว่า “ในทางเดินรถที่สวนกันได้ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถกลับรถในเมื่อมีรถอื่นสวนหรือตามมาในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร” จึงต้องตีความให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น การตีความว่าเมื่อมีรถอื่นสวนหรือตามมาในระยะน้อยกว่า ๑๕๐ เมตร ให้กลับรถได้ แต่ถ้าเป็นระยะตั้งแต่ ๑๕๐ เมตรขึ้นไปห้ามกลับรถ นั้น จะเห็นได้ว่าเป็นการตีความที่ขัดต่อเหตุผลไม่อาจปฏิบัติได้และทำให้เกิดกฎหมายไร้ผล และยังขัดต่อเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ที่มุ่งให้เกิดความสะดวกในการจราจร และความปลอดภัยแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้ขับขี่และผู้อื่นอีกด้วย กล่าวคือ การกลับรถในขณะที่มีรถอื่นสวนหรือตามมาในระยะน้อยกว่า ๑๕๐ เมตร

ซึ่งเป็นระยะกระชั้นชิดนั้นจะทำให้เป็นการกีดขวางการจราจร และอาจทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้ขับขี่และผู้อื่น แต่ถ้ากลับรถในขณะที่มีรถอื่นสวนหรือตามมาในระยะตั้งแต่ ๑๕๐ เมตรขึ้นไปก็จะไม่เป็นการกีดขวางการจราจร และจะทำให้เกิดความปลอดภัยแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้ขับขี่และผู้อื่น ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) จึงมีความเห็นว่า ความในมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ต้องตีความว่า ในทางเดินรถที่สวนกันได้นั้น ห้ามผู้ขับขี่กลับรถในเมื่อมีรถอื่นสวนหรือตามมาในระยะน้อยกว่า ๑๕๐ เมตร แต่ถ้าเป็นระยะตั้งแต่ ๑๕๐ เมตรขึ้นไปให้กลับรถได้

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขที่การคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๒๘